

Pluralita postojů vůči režimu v 50. letech 20. století

Úloha 1

Připomeňte si video 1 (*Učíme se od sovětských lidí, 1950*) a video 2 (*Ohlédnutí, 1968*). Rozhodněte na základě analýzy těchto filmových ukázek, zda jsou následující tvrzení vztahující se k nim pravdivá:

1. První ukázka deklaruje souhlas většiny obyvatelstva s nástupem komunistického režimu v roce 1948.	ANO	NE
2. První ukázka deklaruje zásadní rozdíl mezi rokem 1945, kdy bylo osvobozeno Československo, a rokem 1948, kdy se moci chopili komunisté.	ANO	NE
3. Druhá ukázka ilustruje souhlas části mladé generace s nastupujícím komunistickým režimem na začátku 50. let 20. století.	ANO	NE
4. V druhé ukázce vidíme následky represí obyvatel ČSR ze strany komunistického režimu.	ANO	NE

Úloha 2

Srovnejte video 3 (*Žert, 1968*) a video 4 (*Dovolená s Andělem, 1952*). Které z videí podle vás spíše odpovídá současnému historickému poznání? Zdůvodněte své rozhodnutí na základě znalostí historických událostí. Do zdůvodnění napište alespoň 30 slov.

1. Pravdivé je spíše video 3, protože ...
2. Pravdivé je spíše video 4, protože ...
3. Obě videa můžeme považovat za pravdivá, protože ...
4. Ani jedno video nemůžeme považovat za pravdivé, protože ...

Zdůvodnění:

Úloha 3a

Ve videu 5 (*Tichá bolest*, 1990) máme zachyceny příběhy dvou kapitánů Československé armády, nadporučíka Kopřivy (hraje ho V. Jandák) a otce vojáka Janka Kadavého (je přítomen pouze v Jankově vzpomínce). Co můžeme o těchto dvou důstojnících na základě informací z ukázky a našich znalostí minulosti říci? Na základě analýzy ukázky a vašich znalostí o minulosti rozhodněte, která možnost je nejpravděpodobnější.

1. Otec vojáka Janka bojoval v řadách britské RAF, ale padl do německého zajetí a byl nacisty jako vlastizrádce oběšen.
2. Otec vojáka Janka padl zřejmě za oběť politickým procesům na začátku 50. let.
3. Nadporučík Kopřiva byl zřejmě spolubojovník z jednotky Jankova otce a podobně jako on byl obětí politických čistek v 50. letech.

Myslím si to proto, že ...

Úloha 3b

Ve videu 5 (*Tichá bolest*, 1990) vidíme útržek dvou vojenských osudů - otce vojína Janka Kadavého a nadporučíka Kopřivy, který je Jankovým nadřízeným. Na základě svých znalostí minulosti rozhodněte, kdo jsou „oni“, kteří v této ukázce popravili Jankova otce:

1. Nacisté.
2. Komunisté.
3. Vojáci.
4. Soudci.

Myslím si to proto, že ...

Úloha 3c

Ve videu 5 (*Tichá bolest*, 1990) vidíme útržek dvou vojenských osudů - otce vojína Janka Kadavého a nadporučíka Kopřivy, který je Jankovým nadřízeným. Na základě svých znalostí minulosti rozhodněte, co bylo nejspíše důvodem rozdílnosti těchto osudů:

1. Sociální původ obou vojáků.
2. To, že Kopřiva byl tankista a Kadavého otec stíhač.
3. To, že Kadavého otec bojoval ve válce.
4. To, že Kadavého otec sestřelil 11 německých stíhaček.

Úloha 4

Video 6 (*Záznam z procesu H, 1950*) a video 8 (*Vracenky, 1990*) tematizují politické procesy v 50. letech 20. století. Vyberte na základě těchto ukávek a dalších znalostí o těchto událostech možnost, která nejlépe vystihuje vnímání procesů ze strany veřejnosti.

1. Veřejnost sledovala tyto procesy velice pozorně.
2. Část veřejnosti nepřijala oficiální vysvětlení a důvěryhodnost režimu tak utrpěla.
3. Politické procesy vnímali lidé především v soukromí, na veřejnosti se procesy příliš netematizovaly.

ANO NE

ANO NE

ANO NE

Úloha 5

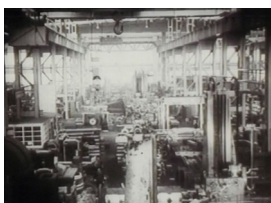
Video 7 (*Vracenky, 1990*) ilustruje rozdílné postoje různých lidí vůči komunistickému režimu na počátku 50. let 20. století. Vidíme Vlastu, matku malého kluka z ukázky, která je členkou KSČ, a Fandu, jehož dědovi sebralo pole JZD. Určete historický kontext, který nejlépe vystihuje Fandou očekávaný příchod Američanů do Prahy. Správná je pouze jedna možnost.

1. Účast Američanů ve válce proti nacistickému Německu.
2. Americká snaha zapojit státy střední Evropy do paktu NATO.
3. Americko-sovětské soupeření v tzv. studené válce.
4. Antikomunistická politika amerického senátora Josepha McCarthyho.

Úloha 6

Jakou roli hrála média ve vnímání komunistického režimu? Prohlédněte si video 1 (*Učíme se od sovětských lidí, 1950*), video 6 (*Proces H, 1950*), video 7 a video 8 (obě *Vracenky, 1990*). Napište na dané téma nejméně 100 slov. Všímejte si těchto skutečností:

- doba, ve které ukázky vznikly
- žánr dobových ukávek
- jaká média v ukávkách „vystupují“
- jak lidé v ukávkách reagují na zprávy těchto médií (jak jsou média účinná)